

Pa pošilj prejemnik:
za
selo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
četrt : 6,50 —
mesec : 2,20 —
V upravnih prejemnik:
za
selo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
četrt : 5 —
mesec : 1,70 —
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Marsikdo in inkerate
sprejema upravnštvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.
Rekepi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vprejemajo.
Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, 1, 17
Izhaja vsak dan, izjemni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 54.

V Ljubljani, v četrtek 6. marca 1902.

Letnik XXX.

Državni zbor.

Dunaj, 5. marca.

Nemiri v Trstu.

Poročevalec dr. pl. Fuchs je dovršil svoje poročilo glede izjemnega stanja v Trstu. V poročilu je najprvo ponatisnjen govor min. predsednika, s katerim je dne 18. svečana v zbornici utemeljeval vladno naredbo glede izjemnega stanja. Vlada je bila prepričana, da so bili nemiri dne 13., 14. in 15. svečana v Trstu nevarni za osebnost in javno varnost. Poslanca dr. Ellenbogen in dr. Hortis sta v drugi luči opisovala dogodke. Dr. Hortis je posebno naglašal, da kurjači niso preveč zahtevali od Lloydove uprave in da bi ne bilo nemirov, ko bi c. kr. oblast takoj posredovala. Nemiri so nastali, ker je vojna mornarica ponudila svoje kurjače in ko je policija že 13. svečana, kakor trdi dr. Hortis, brez potrebe skušala z orožjem posredovati. Nadporočnik Köppl je baje najprvo ranil neko žensko in vojaki so streljali na bežečo množico brez povoda. Tudi je prebivalstvo prostovoljno razobešalo znamenja žalosti, toda policija je skušala to zabraniti, ne da bi preprečila izgrede poulične mladine. To so v bistvu ugovori dr. Ellenboga in dr. Hortisa.

Poročevalec pa na podlagi uradnih poročil naglašja, da so bili izgrede še nevarnejši, kakor jih je min. predsednik dne 18. svečana opisal v zbornici. Gotove osebe so s silo in terorizmom skušale doseči svoje namene, da bi vsi delavci ustavili delo, trgovine zapre prodajalne in prebivalstvo razobesilo črne zastave. Pobili so nad 400 svetilnic ter sploh napravili do 30.000 kron škoda. Izpustili in užgali so plin, nanekali drv in tako povzročili veliko nevarnost. Ranjeni so eden častnik, stražni nadzornik, več vojakov in stražnikov, stražnik Micheli je bil 15. zvečer umorjen. Že ti dogodki so opravičili izjemno stanje.

Poročevalec dalje obširno pobija ugovore dr. Hortisa in dr. Ellenboga. Tako so baje stražniki najprvo z lepo besedo skušali

pomiriti množice, a ko to ni pomagalo, so rabili orožje. Nadporočnik Köppl sploh ni ranil nobene ženske, Hortis sam ne vé povedati imena. Vojaki so začeli streljati, ko jih je množica navila s kamenjem in se je nadporočnik zgrudil na tla. Tudi drugi vojaški oddelek pod poveljništvom podčastnika Antonovića se je najprvo branil z bajoneti, in v zadnji sili šele je streljal. Tudi ni dokazano, pravi poročevalec, da bi bili vojaki streljali na bežeče osebe ali celo na člane »Rudečega križa«. Tako je množica baje brez povoda udrila v Viezzijevo pekarno. Dalje je dokazano, da je »mularija« ž v jutro dne 15. svečana kričala po ulicah: »Fora il lutto«, ven s črnimi znamenji! ter pretila, da sicer pobije okna. Vlada je zasačila razne osebe, ki so nevarne javnemu redu. Delavci imajo popolno pravico, da branijo svoje pravice in koristi, toda ne s silo in nezakonitimi sredstvi. Vsako tako silo morajo državne oblasti preprečiti in zatreti. In to je vlada tudi storila z izjemnim stanjem. Vlade kot eksekutivne oblasti dolžnost je, da prekliče izjemno stanje, ko razmere to dopuste. Zbornica more vladi le priporočati, da se to čim prej zgodi. Nagli sod pa more preklicati le ces. namestnik tržaški v sporazumu s predsednikom dež. nadsodiščja. Ravnotako zbornica ne more skleniti, da naj vlada odstrani ces. namestnika, kakor zahtevajo soc. demokratje v svojem predlogu. Na to poročevalec predlaga: Zbornica skleni: 1. Naredba skupnega ministerstva z dne 15. svečana glede izjemnega stanja se jemlje na znanje. 2. Vladi se naroči, da čimprej razveljavi to svojo naredbo.

Dr. Ellenbogen, dr. Hortis, Zazvorka in vitez Jaworski (rusinski radikalec) pa zahtevajo, da zbornica ne vzame naznanje dotične naredbe.

Poslanec Spinčić pa je dostavil še tretjo točko: »Vladi se naroča, naj porabi vsa zakonita sredstva, da se taki dogodki v Trstu, kakor so bili 13., 14. in 15. febr., ne ponove. — Kakor se govori, pride to vprašanje jutri zvečer v posebni seji v zbornici na vrsto.

Državni proračun.

Zbornica je danes dovršila nadrobno razpravo o osrednjem vodstvu politične uprave. Govorila sta danes jako obširno poljski poslanec dr. Opydo večinoma o zdravniškem poklicu in dr. Schöpfer o tirolskih razmerah.

Zanimiv

pa je bil govor min. predsednika dr. plem. Koerberja. Rekel je mej drugim: Razni govorniki so ostro grajali politično upravo ter navajali dejstva, katerih ne morem odobravati, ako so istinita. Naglašalo se je, da osrednja vlada protežuje plemenitaše. Res je, da se plemenitaški krogi bolj posvečujejo politični službi, nego neplemenitaški, ki si izbirajo pravosodje in finančne službe. Zakaj, tega ne vem. Od mene pa ne morete zahtevati, da odzivam uradnike, ki so plemenitega rodu.

Drugi nedostatek je, da več ne zadošča organizacija politične uprave in tudi ne število uradnikov. Imamo premalo okrajnih glavarstev in pa premalo uradnikov. Polit. okr. uradi so z delom preobloženi, zato hočemo pomnožiti okr. glavarstva.

Kakšno si želim politično upravo, to sem jasno povedal takoj ob nastopu svoje min. službe, pa tudi večkrat pozneje »intra et extra muros«. Zaukazal sem večkratno nadzorovanje okr. glavarstev. Dotična poročila marljivo prebiram in reči moram, da se je marsikaj zboljšalo. Dež. vlade in ministerstvo popravljajo napačno tolmačenje zakonov, kar mora biti v bodoče navodilo za prve instance. Čujejo se mnoge pritožbe glede društvenega zakona in javnih shodov. L. 1901 je bilo naznanjenih 82 248 shodov, 341 je bilo prepovedanih in 98 razpuščenih. (Schuhmeier: Ali ni to dovolj! Smeh.) Mogoče, da je bila kje kaka uradna zloraba, toda te številke kažejo, da je politična uprava modernejša.

Posl. Daszynski se je tudi pritoževal, da društvene blagajne ne smejo podpirati brezposelnih delavcev. Ali g. poslanec ne pozna razsodbe drž. sodišča z dne 11. julija 1901? (Daszynski: Žal, da jo poznam!)

Ta razsodba pravi, da je taka podpora nedopustna, ker pospešuje nezakoniti izstop iz dela. Ali naj vlada zakon prezira? Vladni komisariji pri delniških družbah in drugih podjetjih ne dobivajo remuneracij naravnost od teh zavodov, temveč jih določa finančna uprava in izplačujejo drž. blagajne. (Daszynski je trdil včeraj, da je neki gališki okr. glavar dobil 2000 K od nekega denarnega zavoda.) Tudi gledališka cenzura pri nas ni preostra, vsaj ne okoščena, čeravno se včasih zgodi kaj takega, kar je neverjetno. Vlada pa ima že pripravljen nalog na dež. predsedstva, da naj nasvetujejo potrebne reforme, morda v tem smislu, da se vsaka igra najprvo izroči v presojo posebnemu razsodišču.

O veterinarstvu naglašam, da so pri nas kužne bolezni redkejše, nego drugod. V tem oziru je treba najprvo zatirati živinsko kugo, toda prebivalstvo se mora tudi prepričati, da so vladne odredbe le prebivalstvu v korist. Priznam opravičenost tudi mnogo drugih želja, zato pa bi rad videl, da bi zbornica mogla kmalu reševati tudi večja upravna vprašanja. Ministerski predsednik nato proti poslancu Maliku zagovarja okrajnega glavarja v Lipnici ter dostavi: Jaz in moji tovariši nismo tako popustljivi nasproti uradnikom, kakor se sodi in trdi. Mi nočemo, da bi prebivalstvo škodo trpelo zaradi malomarnosti in površnosti uradnikov, in tudi nočemo ščititi nesposobnih in malomarnih uradnikov. Uradniki morajo v smislu zakona služiti državi in prebivalstvu. S svojo prisego so se odpovedali vsaki pravici, da bi smeli agresivno izražati svoje politično prepričanje. Najbolje bi bilo za javno življenje in za ugled uradnikov, ko bi sploh mislili le na svoje dolžnosti in nič drugega. Države usoda bi gotovo ne bila drugačna, ko bi se stotisočeri uradniki ne bavili s politikom.

LISTEK.

[7] Slepi muzik.

Rusko spisal Vladimir Korolenko, prevel Krilič.

Drugo poglavje.

I.

Temna glava se je vedno polnila z novimi pojmi. S pomočjo svojega tankega posluha se je vedno bolj vglabljal v naravo, ki ga je obkroževala. Nad njim in okoli njega se je kakor prej razprostirala neprodna tema. Ta tema je pritiskala na njegove možgane kakor težka megla in dasi ga je spremljala že od rojstva in dasi se je deček moral privaditi svoji neareči, vendar si je dečkova narava instinktivno prizadevala, se otresti te mračne teme. To nezavedno hrepenenje po neznani svetlobi, ki dečka niti za trenutek ni zapustilo, je vedno razločnejše odsevalo z obraza v podobi bolečnega trpljenja.

Vendar je pa tudi imel trenutke veselja zadovoljstva, glasne otroške radosti, in sicer takrat, kadar so mu zanj dostopni zunanji vtiski podajali nove krepkejše občute in ga seznanjali z novimi prikaznimi nevidnega sveta. Velika in mogočna priroda ni bila za slepega dečka popolnoma zagnjena. Tako je nekoč, ko so ga privedli na

visoko skalo nad reko, z nenavadnim obrazom vlekel na uho tihotno pljuskanje valov daleč pod nogami; srce se mu je krčilo in prestrašen se je prijel za materino krilo, ko je slišal, kako se je v vodo trkljalo kamenje, ki se mu je prožilo pod nogami. Od tega časa si je predstavljal globino v podobi tihega šumljanja vode ob vznožju skale, ali pa v podobi udarjanja boječe padajočih kamenčkov.

Daljava je zvenela v njegovih ušesih kakor nerazložno zamirajoča pesem; kadar je pa po nebu bobnel pomladnji grom in s svojim srditim hrumenjem stresal zrak in in se izgubljal za oblaki, je poslušal slepi deček to bobnenje s svetim strahom, srce njegovo se je širilo in v glavi si je veličastno predstavljal prostranstvo podnebesnih pokrajin.

Tako je bil zvok za njega glavni in neposredni izraz zunanjega sveta; drugi vtiski so mu samo dopolnjevali zvočne vtiske, ki so se izlivali vanje njegovi vtiski kakor v oblike.

Opoldne, ko je v vročini vse obmolnilo, ko se je umirilo človeško vrvenje in drvenje, ko je v prirodi zavladala ona tišina, ki se čuti v nji samo neprestano in brezšumno gibanje življenjske sile, pojavljala se je včasih na obrazu slepega dečka zna-

čilen izraz. Dozdevalo se je, da so pod vplivom zunanje tišine iz globine njegove duše kipeli neki samo njemu dostopni glasovi, ki jih je prisluškoval z veliko pazljivostjo. Ako bi ga opazovali v takih trenutkih, mislili bi lahko, da se je v njem porodila nejasna misel, ki zveni kakor nerazložna melodija.

II.

Stopil je že v peto leto. Bil je suh in slaboten, vendar je prosto hodil in celo tekal po celi hiši. Kdor ga je videl, kako je varno hodil po sobah in se vedno obračal tja, kamor je bil namenjen, in sam znal najti vsako potrebno stvar, mislil bi, ako bi bil tuj človek, da deček ni slep, ampak samo nenavadno zamišljen otrok z zamišljenimi in v nedoločeno daljavo gledajočimi očmi. Po dvorišču pa ni hodil tako varno, ampak moral je pred seboj tipati s palico. Kadar pa v roki ni imel palice, plezal je rajši po zemlji in previdno otipaval vsako stvar, ki mu je prišla pod roke.

III.

Bil je tih poleten večer. Stric Maksim je sedel na vrtu. Oče je, kakor navadno, še pohajal daleč po polju. Na dvorišču in okoli je bilo vse tiho; vse soto je spalo; v družinski sobi je tudi že utihnil pogovor med družino in med delavci. Dečka so že pred pol ure položili v posteljo.

Deček je na pol dremal v postelji. Nekaj časa že so bili za dečka združeni s to uro čudni spomini. Seveda ni videl, kako je temnelo sinje nebo, kako so se zibali vršički dreves, ki so štrleli v zvezdno nebo; kako so so strehe bližnjih vaških koč zagrinjale v sivi mrak; kako se je po zemlji razlivala sinja megla ob enem s tankim zlatom luninega in zvezdnega sveta. Vendar je že nekoliko dni zaspal pod vplivom nekih nenavadnih očarujočih občutkov, ki se jih pa drugo jutro ni mogel natančno spominjati.

Ko mu je sen vedno bolj jemal zavest, ko je nerazložno šepetanje bukev utihnilo in ko deček že ni mogel več razločiti daljnega lajanja vaških psov, slavčevega petja za reko, turobnih zvokov zvončkov, privezanih na vrat žrebet na paši, — ko so se vsi daljni glasovi zlivali in izlivali, — takrat se mu je dozdevalo, da so se vsi oni zlili v harmonično celoto in se zdaj tiho zadevajo v okna in krožijo dolgo dolgo nad njegovo posteljo in ga zazibavajo v nejasne, pa čudovito lepe sanje. Zjutraj se je zgodaj prebudil in ves živahen obrnil do matere z vprašanjem:

»Kaj je pa bilo . . . včeraj? . . . Kaj je to? . . .

(Dalje prih.)

54-20-1

(Odobranje.) Osobito narodno vprašanje bi se jako ublažilo. Če pa žemora upravni uradnik imeti svoje politično prepričanje, tega ne sme — in to tukaj glasno naglašam v pouk vsem uradnikom — nikdar in nikoli kazati v svojem uradu, pa tudi ne agitatorsko v svojem zasebnem življenju. (Daszynski: To naj si zapomni okrajni glavarji v Galiciji!) Popolna nepristranost v narodnih in političnih vprašanjih mora biti vodilo ne le za devet ministrov, ampak tudi doli do zadnjega praktikanta. Tako in drugače ne sodimo o uradnikih, in le tisti, ki v tem duhu dela, sme računati na naše varstvo in skrb. (Živahna pohvala)

Zbornica je nato odobrila dotični proračun. Koncem razprave so dalmatinski poslanci Vuković, Perić in Biankini odločno zavračali srbskega poslanca iz Dalmacije, dr. Kvekića, ki je v svojem zadnjem govoru napadal hrvatske poslance.

Sedaj se vrši šesta nadrobna razprava o zavarovalnicah proti nezgodam, delavski statistiki, ljudskem štetju itd.

Zavarovanje zasebnih uradnikov.

Socialno-politiški osek je zavrnil razpravo o vladnem načrtu o starostnem zavarovanju zasebnih nastavljenecov. Načrt je obveljal brez posebnih prememb in pride v zbornici na vrsto morda po Veliki noči ali pa v jesenskem zasedanju. Predlog posl. Elderscha, naj bi ta načrt prišel v razpravo še-le potem, ko bo predložen načrt o zavarovanju delavcev, njih vdov in sirot, je padel z vsemi proti 4 glasovom. Poročevalcem v zbornici je odbran posl. Fořt.

Davek na vožne karte.

Pododsek, ki se je bavil s tozadevno vladno predlogo, je v večerajnji seji sprejel vladni načrt brez prememb, vstavljen je v načrt le sledečo določbo: »Na vseh glavnih železnicah se obdavčijo vožni listki za 3 razred z 10 odstotki, v prometu z ogrskimi železnicami ter Bosno in Hercegovino pa z 8 odstotki.« Obenem se je pa sprejela resolucija, v kateri se vlada pozivlja, naj omeji dovoljevanje prostih kart ali olajšav, in v tem oziru vpliva tudi na zasebne železnice. Misel na obdavčenje prostih kart se je opustila.

Szell in nemažarske narodnosti.

V ogrski poslanski zbornici so se po dolgih letih letos prvič oglašili zastopniki nemažarskih narodnosti v obrambo svojih pravic. Pri mažarski večini so kajpada njih govori vzbudili edino le pomilovalen posmeh, a širša javnost je po teh govorih uvidela, kaka krivica se godi Slovakom, Sasom, Srbom in Rumunom. Dosedaj se o tem v javnosti ni prav ničesar čulo.

A tudi Szell je bil prisiljen, da pojasni vladno stališče v tem vprašanju ter se dotakniti najkrošljiveje stvari. No Szell je res odgovoril. Iz njegovega odgovora je pa vskokur jasno, da sledi Szell natanko stopinjam svojih prednikov vkljub vsestranski »pravičnosti«. Rekel je javno brez vsakega sramu, da na Ogrskem nima narodnostnega vprašanja v evropskem smislu. Sicer ima pa Szell v enem oziru popolno prav, kajti način, na kateri se na Ogrskem postopa z nemažarskimi narodi, je res bolj — azijski nego evropski.

Ministerski predsednik je pa tudi rekel, da Mažarom ne zadostuje hegemonija, marveč zahtevajo zase suvereno državo. Tudi to se urešnjuje na celi črti, Mažari so vse, drugi nič. A dolgo ne ostane tako, ker umetna stavba mažarstva se zruši takoj, ko tudi v javnost prodre zavest, da na Mažarskem ne tvorijo večine Mažari.

Najnovejši dogodek v Srbiji.

Brzjavno se nam je včeraj sporočilo o napadu Karagjorgjevičevega somišljenika in sorodnika Rade Alavantića. Temu poročilu dodajemo danes še nekaj podrobnosti.

Alavantić je došel v spremstvu Jurija Stoerka, Frana Eknerja, Pavla Wer-

nerja in nekega Ferencza iz avstr. Mitrovice, kjer je v zadnjem času stalno bival, ob 4. uri s čolnom v Šabac. Mej potjo je vzel iz svežnja pripravljeno obleko in se oblekel v uniformo srbskega generala. Na meji je pozval mejne čuvaje, naj mu sledé. Ti so res, nič hudega sluteč, sledili srbskemu »generalu«. Od tu je šel na carinski urad. Tudi vsi carinski uradniki so šli ž njim v obdinsko hišo, kjer so najprej alarmirali gasilce. V njih družbi se je Alavantić podal nato v orožniško vojašnico ter alarmiral tudi orožnike. Tudi te si je pridobil razun dveh, katerima se je zdel sumljiv »generalov« nastop. Obvestila sta naglo stotnika Nikolića. Ta je pozval Alavantića, naj se legitimira. Mesto tega pa je Alavantić pomeril s samokresom na stotnika in ustrelil, a ga pri tem le lahko ranil. Mejem pa je že tudi Nikolić prijel za orožje in zadel nasprotnika v prsa, da se je v hipu zgrudil mrtev. Alavantićevo spremstvo se takoj aretiralo.

Iz drugega vira se poroča, da se je na Alavantićevo povelje takoj vse oborožilo. Oboroženi so bili torej najprej mejni stražniki, financarji, gasilci. Kdor se jim ni hotel ukloniti, so mu zapretili s smrtjo. Ušla sta skozi okno le dva orožnika. Alavantićev strel je zadel stotnika v torbico za patrone in odletel, nasprotno je bil pa napadovalec zadet v prsa in nogo.

Umirajoč je priznal Alavantić, da ga je poslal Peter Karagjorgjević. Pri njem so dobili tiskano proklamacijo, v kateri izjavlja, da z današnjim dnem prevzema diktaturo nad Srbijo.

Iz brzojavk.

Pogodba radi sladkorja je bila sinoči konečno odobrena in podpisana. — Predsednik Loubet obišče ruskega carja dne 16. maja v Kronstadtu. Včeraj ga je car v posebnem pismu še posebno povabil. — Za kugo v Sidneyu je umrlo doslej 46 oseb. — Vladna podpora za nemška mesta. Za Dunaj zahtevajo 45, za Gradec 10, Celovec 2, Brno 8, Bolzan 1 milijon. Druga mesta se zadovolje z manjšimi svotami, če jih — dobe! Neki list, ki naštevata te zahteve, sam pravi, da iz te moke ne bo nič. — Reforma angleške armade. Vojni minister zahteva v posebnem načrtu, da se zviša službena doba na tri leta, rezerva na devet let. — Napad na avstro-ogrškega poslaniškega atašeya. Atašeya Franza v Carigradu so turški vojaki precej resno napadli. Posebno eden mu je bil nevaren, a konečno je odbil napad s silnim udarcem na nasprotnikovo glavo. — Bagdadska železnica se podaljša do indijske meje. V tej zadevi se vrše dogovori mej Anglijo in Nemčijo.

Dopisi.

Iz Smlednika. V zadnji številki »Gorenjca« »popravlja« g. A. Rape, nadučitelj v Smledniku, popravek, ki ga je moral »Gorenjec« na zahtevanje g. župnika priobčiti. Mi smo o vseh razmerah v Smledniku dobro podučeni in zato naj nam dovoli gosp. Rape, da tudi mi njegove trditve nekoliko popravimo.

Toraj Vi ste pustili petje in orgljanje samo iz tega vzroka, »ker ste obljubili sodelovati pri veselici v Trbojah s svojim mešanim zborom, pa so Vas pevke, jokaje sicer, a na pritisk le vendar na cedilu pustile?« To je pa za nas nekaj popolnoma novega, kajti dozdaj nismo vedeli, da ima g. Rape svoj mešan zbor, ampak splošno smo mislili, da je to cerkveni zbor; vsaj pevke menda plača župnik, če se ne motimo, in za pevke se tu edino gre, kajti nobeden Vam ni branil in ne brani, da z drugimi pevci in pevkami, če jih imate, pojdete, kjer in kadarkoli hočete. Gledé cerkvenih pevk pa ima menda tudi g. župnik kako besedo, ali ne, mislite?

Sicer pa, na čega v »pritiske« so Vas jokajoče pevke pustile na cedilu? Kolikor nam je znano, je g. župnik pevkam nekako tako-le rekel: »Jaz Vas ne držim, a svetujem Vam, da ne hodite pet po gostilnah«, pri gospodu kaplanu pa pevke sploh niso bile!

In zakaj ste pa takrat pošiljali pevke k župniku? Če ste že obljubili sodelovanje pri veselici, ne da bi župnika vprašali, če smete cerkvene pevke voditi seboj po različnih veselicah in gostilnah, bilo bi se pač spodobilo, da bi bili kot pevovodja sami stopili k župniku in se o celi zadevi dogovorili, ne pa se skrivali za pevke! Vam se

je pa najbrž zdelo bolj »fino«, ako se takoj orgljanju odpoveste, in niti to se Vam ni zdelo vredno, kakor je iz »Gorenjcevega« popravka razvidno, da bi bili v svojem pismu župniku vzrok tega naznanili.

In sedaj k šolarski maši! Prejčnja leta pri nas ni bilo šolarskih maš, izvzemši kratak čas, ko je tu služboval kapelan g. B.; ko je pa prišel sedanji kaplan, oznanil je s prižnice, da bo vsaki terek maševal ob 8. doma, vsaki petek ob 8. pa v Pirničah, in prosil je stariše, naj bi otroke ob teh dnevih pridno pošiljali v cerkev. Dodal je pa izrecno, da nikogar siliti ne more. Slišali smo pa svoje dni, da Vas je g. kaplan prosil, naj bi naučili otroke peti in ob torkih naj bi orgljali. Toda Vi ste mu odgovorili, da bi se igrali, če bi Vam kdo plačal! In tako je prišlo do tega, da so otroci v začetku samo glasno molili pri maši, pozneje pa je ob torkih g. župnik maševal ob 8., gospod kaplan pa pri šolarski maši orgljal. Povejte nam, g. Rape, le to: Šolarske maše so bile že od aprila meseca naprej! Kako pa to, da ste se Vi šele oktobra meseca domislili, da »pri šolarskih mašah voditi petje je Vaša dolžnost«?

Da ne bode dolgo premišljevali, Vam odgovorimo na stavljeno vprašanje sami: »Zato, ker v začetku zastoj orglati se Vam ni ljubilo, pozneje pa, ko ste se sami prenačili in orgljanje pustili, ste hitro spoznali svojo dolžnost, ker ste mislili, da po šolarskih mašah bode zopet zlezli na kor! — Smešno je, ako Vi hočete ukazovati, kdo naj pri šolarski ali cesarski maši »bere mašo«. Kje ste pa to kdaj slišali, da mora ob takih prilikah ravno dotični katehet maševati? Ali bo morda Vas g. župnik moral vprašati, če sme on ta dan maševati ali ne? Ravno tako smešno je, ko nekako indirektno trdite, da mora župnik dovoliti, da pri cesarski maši otroci pojo! Župnikova dolžnost je edino ta, da skrbi, da se taki dan v cerkvi dostojno obhaja, naj si potem pri službi božji pojo otroci ali kdo drugi.

Trdite tudi, da Vam je župnik dovolil orgljati pri vseh šolarskih mašah. Zakaj ste pa potem poslali k njemu zopet na dan sv. Elizabete? Sploh pa, kar se tiče šolarskih maš, ki niso pri nas v navadi, je stvar kateheta, če jih vpelje ali ne; ravno tako tudi le katehet določi, če bodo otroci pri sveti maši peli, ali pa molili. Vas gotovo nihče ne bo dovoljenja prosil.

K sklepu pa pravite, da Vi niste pisali nobenega dopisa v »Gorenjca«. No, Vi ste tudi svoj čas trdili, vpiroči več ljudi, da niste pisali prvega članka v »Narod«, in pozneje ste priznali, da ste ga vendarle pisali. Danes pa Vam hočemo verjeti, samo povejte nam, kdo je vendar pisal te članke? Pri pogovoru, katerega navajate v svojem dopisu, bila sta s župnikom sama. Gospod župnik gotovo v »Gorenjca« ni pisal. Kdo toraj? Ali ste Vi morda dali vse podatke kateremu svojih prijateljev, da je ta pisal? Od kod pa ta laž o volitvah, katera Vam je bila dobro znana že iz 4. št. »Gorenjca« in kateri niste do danes oporekali?

Eno Vam pa v Vašem dopisu radi potrdimo, namreč to, da je naše ljudstvo dobro. Res, dobro je, a dolgo ne bo dobro ostalo, če bo imelo take »preroke«, kakor ste Vi.

Izpred sodišča.

Porotne obravnave v Ljubljani.

Včeraj se je dovršila porotna obravnava proti Janezu Miheliću, hišnemu posestniku iz Šmartna ob Savi, kar smo že včeraj omenili. Nekateri so uboj grozno opisovali in trdili, da je Mihelić Fr. Zajca tako mahnil z motiko, da se je motika Zajcu zasedla v glavo, nakar je Zajca z motiko proti reki sunil. Mihelić je tajil in se izgovarjal na druge. Porotniki so izrekli s šestimi glasovi »ne«, (šest glasov je bilo »da«) nakar je bil Mihelić oproščen.

Umor na Igu. Dne 8. januarja je v hiši konjederke na Igu konjederški hlapec Janez Karlin s konjederkim nožem dvakrat sunil v srce Franceta Sterka, ki je na mestu umrl. Prej sta se napila žganja. Sterk je sovražil Karlina in je tudi tisti večer, ko se je Karlin že pripravil k spanju, se dvakrat zaletel vanj ter ga osuval. Karlin mu je dejal: »Nikoli več ne boš nobenega« in izvršil je strašno dejanje. Karlin se je šel sodišču sam javiti, a pol ure pred Ljubljano ga je srečal orožnik, ki ga je spremil na Zabjake. »On je kriv, on je mene napadel. Jaz sem bil pripravljen za spat, ne za pretep,« pravi danes Karlin porotnikom. Porotniki so vprašanje o umoru zaničkali, potrdili so pa vprašanje o uboju, da je Janez Karlin sunil Fr. Sterka sicer ne z namenom, ga usmrtiti, ampak z drugim sovražnim namenom, da pa je v sled tega smrt nastopila. Karlin je bil obsojen na pet let težke ječe.

Tat Pogačar pred porotniki. Danes popoldne se je pričela porotna obravnava proti bivšemu dijaku Pogačarju, ki je ukradel v stolnem župnišču in v pisarni č. g. stolnega dekana Zamejca večjo svoto de-

narja. Pogačar ne taji. Denar je zapravil v družbi malopridnih žensk. Razsodba se proglasi zvečer.

Cigan Gašper Held pred novomeškimi porotniki.

Veliko senzacijo je obudila pred leti obsodba cigana Simona Helda na smrt. Simon Held je 9. jan. 1899 na cesti mej Krko in Prestrano Martina Novljana v namenu ga usmrtiti v sporazumljenju in dogovoru z drugim tovarišem večkrat s špičastim nožem vbodel ter mu z enim suncem prerezal na levi strani vratu vratno žilo dovodnico, vsled česar je Martin Novljan umrl. Obsojen je bil Simon Held tudi radi raznih drugih zločinov. Tovariša Simonovega niso mogli dobiti, sedaj ga pa imajo v pesteh v osebi cigana Gašperja Helda in včeraj se je pričela proti njemu obravnava pred novomeškimi porotniki.

Cigana Simon in Gašper Held sta izvrševala skupno razna hudodelstva.

Proti koncu l. 1898 in v začetku l. 1899 dogajali so se predzorni tatinski ulomi. Tatovi so bili lik razbojnikom oboroženi s puškami in drugim orožjem — nedvomno v svrhu, da bi se, pri tatvini zasačeni, branili. Prebivalstvo prizadetih krajev živelo je vsled tega v velikem strahu in nepokoju. V noči na 26. dec. 1898 ulomili so tatovi v prodajalnico Frana Oblaka pri sv. Gregorju; na kraju storjenega dejanja našel se je velik nož, ki je bil dan poprej vkraden Franu Drobnič-u v Perovem. O tem času so se ondi klatili trije cigani, eden nekoliko manj kozav, drugi nekoliko večji a mlajši in ciganka, stara okoli 20 let. Rano v jutro na sv. Treh kraljev dan l. 1899 izvrševali so drzni tatovski tatinske ulome v vaseh Dobliče, Kvasica in Jelševnik v Črnomaljskem okraju od hiše do hiše in pokradli raznega blaga. — Ko je Katarina Grahek, čuteča tatove, pogledala skozi okno, sunil jo je eden tatov z lopato; proti Jan. Banovcu v Jelševniku, povprašujočemu, kdo po temi iz vasi odhaja, vstrelil je eden tatov s puško.

Dognano je, da so pred temi tatvinami po kraju hodili gori opisani trije cigani, — dognano, da so šli ravno ti trije cigani dne 7. jan. 1899 proti Toplicam. V noči na 8. jan. 1899 ulomili so omenjeni cigani v prodajalnico Ivana Sitarja v Toplicah in pokrali blaga in denarja približno za 150 gl. Od tod so pobegnili preko Velikih in Malih Sot in Brezja proti Krki in med potjo krali in nasilstva uganjali. Prihodnji dan, to je 9. jan. 1899 bil je na Krki semenj. Ko so se popoldne vračali sejmari domov, prišli so imenovani trije cigani od Trebnjgorice. Oba cigana oborožena sta bila s puškama, manjši kozavi cigan imel je v roki žatlaho, večji a mlajši dolg špičast nož. Ter sta jela z žatlaho oziroma nožem mahati proti sejmarijem. Nekateri sejmari so prestrašeni takoj zbežali. Martina Novljana, posestnika iz Male loke, ki je s svojim sinom, par volov goneč, ravno mimo prišel, pa vdari kozavi cigan z ojetrino sekire žatlaho po glavi tako, da se takoj zgrudi na tla. Na to skočita oba cigana za bežočimi sejmari, pa ker jih ne dohitita, se povrne k Martinu Novljanu, ki se je bil med tem pobral in vihraje stal na cesti, ter ga sujeta, kozavi cigan z žatlaho, večji a mlajši cigan pa z nožem tako dolgo, da se prepričata, da več ne giblje, in zbežita potem s ciganko v hosto. Martin Novljan je še isti dan umrl. Ljudski glas se je takoj razširil, da so cigani umorili Martina Novljana.

Isti dan okoli 8. ure zvečer so prišli opisani trije cigani iz smeri od Krke skozi Grosuplje, in tamošnjemu žandarmerijskemu stražmeštru se je posrečilo večjega a mlajšega cigana Simona Helda aretovati, dočim sta kozavi cigan in ciganka utekla.

Na mestu aretovanja se je našel dolg nož ter mnogo od navedenih tatvin izhajajočih reči.

Predseduje porotnemu sodišču svetnik Golja, votanta sta gg. Rizzoli in Volčič, zapisnikar Mencinger, državni pravdnik Kessler, zagovornik dr. Žitnik.

Razprava se je pričela včeraj ob 9 uri popoldne. Pri obravnavi je vse polno ljudstva. Zanimanje je veliko.

Na mizi pred sodniki so »korpusi delikti«: noži, pisiki, lonci, škaltja Frankove cikorijske, velika zimska ruta, malin za kavo, nekaj je v ruti zavitega.

Gašpar Held je po poklicu muzikant, izšolal se je samo v kaznilnici, zna pisati in brati, deloma je poliglota, zna namreč nemško, slovensko, hrvaško, italijansko, seveda cigansko tudi.

Kaznovan je bil že večkrat, kakor pravi, »po nedolžnem«.

Cigan Gašpar Held (tovariš Simonov) je srednje postave, črn, izraženih, globoko urezanih potez. Govori hitro, prekanjeno. Glavni princip njegovega zagovarjanja je tajitev. Prič je 87.

Prebere se obtožnica. C. kr. državno pravdnštvo v Rudolfovem dviguje obtožbo proti ciganu Gašparju Heldu, pristojnemu v šentpeterski okraj, da je dne 9. januarja 1899 smrtno ranil Martina Novljana v namen, ga usmrtiti v sporazumljenju in

dogovoru z drugimi tovariši, da ga je večkrat s špičastim nožem vbodel, tako da je Martin Novljan umrl, torej obtožen hudo delstva u mora; dalje da je hotel z groženjem z orožjem prepričati proti raznim osebam, da ga ne bi naznanili.

Ves čas je kradel, ne zbiraše kaj: kastrole, nože, dišme, pšenično moko, šunke, za nameček še rakije; cekinov ni seveda pustil na miru, revolverji so mu bili všeč, tudi koledarji; kradel je mašne knjige in molitvenike! Z ukradenim maraskim si je grlo modil. Izpreminjal je večkrat svoje ime in se časih imenoval Anton Herzenberger.

Dalje je obtožen, da je postopal brez izkaznice, nosil revolver brez dovoljenja.

Cigan je kradel po Kranjskem, in po Hrvaškem. Okral je na Hrvaškem neko blagajno, kar ga je izdalo. Prijeli so ga, ko je izstreljal vse patrone, in ga oddali v Novo mesto!

Predsednik vpraša obtoženca, kaj da pravi na obtožnico. Cigan pravi: »Nič ni res«. Predsednik: »Vse vender ni neresnično, nekaj mora biti resnično, saj ste sami priznali!« Cigan odgovori neodločno. Predsednik vpraša: če pozna tovariša? Gašpar Held pravi: »Ne!« Predsedniku se čudno zdi, da je Simon Held o njem tako in toliko natančnega povedal, kar ne bi kdo drugi mogel vedeti. Obtoženec pravi, da se to njemu tudi čudno zdi.

Nato ga sprašuje predsednik o raznih krajih, kjer so se zgodile tatvine, in kjer se je Gašpar Held potepal. Cigan reče, da ne more vedeti, kje da je vse bil.

Sploh se Gašperju Heldu čudno zdi, da mora ravno on vsega tega kriv biti. On pravi, je vnet za pravico in da bi bil on rad kaznovan, ako se mu dokaže.

Iz Kočevja, kjer je bil zaprt, je ubežal iz ječe in potem ukrad havelok.

Predsednik ga vpraša, zakaj je prodal havelok. Odgovori: »Ker sem bil lačen«. Predsednik: »Od česa ste pa prej živeli?« Held: »Od jesti!«

Nato pripoveduje cigan, da je imel kot komedijant po 5 gld. plače na dan.

Tatvine na Hrvaškem je Held navalil na ramena nekemu hrvaškemu ciganu tovarišu.

Nato se pokličejo priče.

Obravnava se najprvo radi tatvine.

Priča Janez Drobnič pripoveduje, da so na sveti večer molili, ko stopita 2 cigana, eden večji in drugi manjši, kozava in ciganka v sobo. On se jih je bal, ker so bili oboroženi. Ko se konfrontira, pravi, da bi bil ravno tak cigan jeden, reči pa ne more, da je ravno tak.

Ko so odšli cigani je pogrešal nož, ki se je pozneje našel v prodajalni F. Oblaka.

Priča Fr. Oblak od Sv. Gregorija pripoveduje: da so mu cigani, iz predala vzeli 15 K, nož s katerim so ulomili, so pustili na mestu.

Priča pravi proti ciganu: »Ta je ta pravi!«

Cigan: »Ali me dobro poznate?« Priča: »Kaj ne bi!«

Sodišče nadaljuje s zaslišanjem prič.

(Dalje prih.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. marca.

Imenovanje. Minister za pravosodje je imenoval avskultanta Iv. Lončarja sod. pristavom v Kopru.

Laži proti jezuitom. V nekatere hrvaške liste je neki »liberalec« spravil razne laži čez jezuitske kolegij v Travniku, da so protihrvaški, da so izključili iz gimnazije hrvaške dijake zaradi domoljubnosti itd. Te laži je seveda prinesel tudi »Slov. Narod«. Zdaj so pa morali dotični hrvaški listi te neresnice popraviti. Kaj je bil uspeh te gonje? Da se je slednjič zopet pokazalo, da jezuiti prav delajo, njih nasprotniki pa obrekujejo. »Slov. Narod« je zdaj dolžan, da tudi popravi svoje poročilo.

Za slovensko vseučilišče v Ljubljani je na drž. zbor doposlal prošnjo občinski zastop občine Vuzenica na Štajerskem.

Škof pri vojaki. Danes ob 11. uri pripeljal se je presv. knez in škof Anton Bonaventura v c. in kr. garnizijsko bolnico v Vodmatu ter jo počastil s svojim obiskom. Pričakovali so ga komandant dr. Jakob Zuckermann, nadstolni zdravnik I. vrste z drugimi zdravniki, oficirji sanit. oddelka in vojaški kurat Fr. Ivanetič. Presv. je šel v kapelo, katera je bila bogato ozaljšana z zelenjem, malo pomolil in potem bil v vseh poslopih, kjer so nastanjeni bolni vojaki. Preprijazno, prisrčno vedenje prevzvišenega je vse bolnike prevzelo in jih ganilo.

Katoliško slovensko politično in gospodarsko društvo s sedežem v Jarenini priredi v nedeljo, dne 9. marca ob pol 4. uri popoldne v prostorih hiše Fišerjeve svoj redni letni občni zbor po sledečem vporodu: 1. Poročilo o delovanju društva v preteklem društvenem letu. 2. Volitev novega odbora. 3. Politični položaj, poročila poslanec Fr. Robič. 4. Cesa je našemu narodu najbolj treba? govori kaplan Fr. Gomilšek. 5. Vprašanja, predlogi, nasveti. Zavedni obmejni Slovenci, udeležite se polnoštevno tega važnega zborovanja!

Poljudno znanstveno predavanje, katero priredi društva »Slov. Matica«, »Zdravniško društvo« in »Pravnik«, bo v nedeljo, dne 9. t. m. Predaval bo sekundarij dež. bolnice g. dr. Zajec: »o jetiki«.

Brošure med ljudstvom. Po Ljubljani in najbrže tudi drugod se zopet kolportira knjižica »Pridi k Jezusu!« Izšla je v Gradcu. Avtor ni podpisan. V njej se govori čisto v protestantskem smislu o »edino zveličavni veri« brez potrebe dobrih del, odvrata od češčenja Matere Božje in svetnikov itd. — Potem se širi neki »španski« roman »Berače«, senzačna, na neumnost občinstva proračunjena budalostna šundromantika.

Nova nemška ortografija se uvede na vseh nižjih in srednjih šolah že s prihodnjim šolskim letom.

Pomilostil je cesar dva kaznjence v Mariboru in dve kaznenki v Begunjah.

Ljubljanska meščanska godba ima prihodnjo soboto, dne 8. t. m. ob 8. uri zvečer v Hafnerjevi pivarni svoj izredni občni zbor. Na dnevnem redu je: poročilo o sedanjem stanju in razgovor o razpustu društva. Ker je to zborovanje za vse članke izredne važnosti, vabi odbor k najštevilnejši udeležbi.

Soc. demokratično pevsko društvo »Naprej« je pristopilo k »Südmarki.« Tudi mejnarodno, posebno za naše razmere!

Misijon. V Leskovcu pri Krškem se je minuli teden obhajal sv. misijon. Vodili so ga oo. frančiškani. Udeležba je bila obilna, obhajancev 4800. Ob sklepu v nedeljo prelepa procesija in upeljava Marijine družbe. Zadnje tri dni je bil pri misijonu tudi presv. knezoškof in je sprejel v društvo 93 mladeničev pa 395 deklet.

Velik slovenski koncert v Trstu. V gledališču »Armonia« priredi velik koncert »Slovensko pevsko društvo«. Tega znamenitega koncerta se udeleži korporativno večina okoličanskih pevskih društev.

Socijalno-demokratičen shod v Kranju. Pravijo, da je na svetu vse mogoče in menda je res tako. Zato je bilo tudi možno sklicati v Kranju socijalističen shod. Vršil se je pretečeno soboto ob 8. uri zvečer zunaj mesta v gostilni g. P. Sklicali so ga Nemca Schmidt in Schwab, uslužbenca pri elektriški razsvetljavi, in črevljar Potočnik in tiskar ter knjigovez Resch, ki je tudi shodu predsedoval. Govoril je Schmidt v nemškem jeziku, ker slovenščine sploh zmožen ni. Hotel je govoriti o delavskih razmerah v našem mestu, toda mladenič niti pojma nima o njih, ker je komaj nekaj tednov tu in bode šel kmalu proč. Da je zabavljaj čez duhovne, je umevno; saj se noben liberalni ali socijalistični shod brez tega predmeta sploh vršiti ne more. Vdeležba je bila jako slaba. Poleg kakih 5 moz, ki so pa iz radovednosti prišli gledat ta čudni shod, je bilo še nekaj mladičev. Sklicatelji so morali uvideti, da za enkrat še niso tla godna za njih nakane in da bodo morali kje drugje poskusiti svojo srečo.

Ustanovni shod »Dramatičnega društva« v Trstu bo dne 8. marca ob 1/2 9. uri zvečer v prostorih »Slov. čitalnice« v Trstu.

Zemlja se je usula valed tajanja snega kakih 200 korakov od orožniške vojašnice v Gorenji vasi pri Kranju. Škodo cenijo na 2500 kron.

Ljubljanske novice. Baron Hein in ječar. Včeraj je dež. predsednik baron Hein prišel v sodno poslopje na Žabjaku. Poslopje, kjer se vrše sedaj porotne obravnave, bo po izselitvi sodnih uradov baje služilo nekemu davčnemu uradu. Baron Hein si je hotel ogledati tudi ječe, a ječar ga ni pustil naprej, češ, da brez dovoljenja nihče, tudi baron Hein, ne sme ogledati si

ječe. Ali bode ječar za to dobil pohvalo? — Uniforma grofa Viktorja Lichtenberga. Viktor grof Lichtenberg hodi rad po Ljubljani v obleki polkovnikovi, dasi nima za to dovoljenja. Ko ga je radi tega nadporočnik g. Rud. Maister pred »Narodno kavarno« nagovoril, prosil ga je grof Lichtenberg s kapo v roki, naj ga ne naznani. Svar je prišla pred okrajno sodišče, ki je grofa Viktorja Lichtenberga obsodilo v tridnevni zapor, oziroma 50 kron globe. Lichtenberg se je pritožil in trdil pred dež. sodiščem, da ima od »rudečega križa« pravico nositi uniformo. Zadeva se je pred deželnim sodiščem dvakrat obravnavala, dokler se ni dokazalo, da je grofa Viktorja Lichtenberga nekdo s »pravico od rudečega križa« »nafarbale« in dež. sod. je danes potrdilo prvo obsodbo. — Smrt na cesti. Danes okoli poludneva je na vogalu »Virantove hiše« zadela kap 69letnega posestnika Fr. Ruperta p. d. Ulčarja z lga, ko je korakal poleg svojih konj. Prenesli so ga v gostilno k Lozarju, kjer je umrl. Dva sina ima v Ameriki, eden je še le preteklo sredo odpotoval v Ameriko. — Porotnikom ušel. Jutri bi se morala vršiti porotna obravnava proti Janezu Brvarju radi rop. Včeraj je Brvar obolel in oddal so ga v bolnico, kjer ga bodo rezali. Zdravniki dvomijo, da bi okrevl. Namestu te obravnave prideta jutri dva druga slučaja pred porotnike. — Belgijci iz Trsta. Danes jutraj ob 6. uri se je vrnil iz Trsta drugi bataljon Belgijcev. Zadnji bataljon se porvne morda še ta teden. — Opeknel se je 4letni sin delavca Pirca na Selu, ko je na štedilniku prevrnil posodo z vrelo kavo. Valed opeklin na vratu in na prsih so ga morali odvesti v bolnico. — Bure in Angleže so se igrali na Šarabonovem travniku v Vodmatu trije dečki v starosti od 9. do 13. let. 13letni Anglež Pokorn je s Flaubert-puško ustrelil Bura Jermana v roko. Oddati so ga morali v bolnico. — Izgubila se je v nedeljo na potu iz Gradišča preko Zvezde do Fran Josipove ceste zlata zapon z briljantom. — Štrajk županovih konj. Včeraj je v Wolfovi ulici županov konj štrajkal. Konj ni hotel iti niti naprej niti nazaj. Štirje možje, med njimi baje Kunčič, so voz porivali naprej. — Saje vnele so se danes v hiši gospe Marije Potočnik.

»Narodni Listy« šte. 58. z dne 28. febr. pišejo v dopisu z Dunaja, ki je morda iz peresa »Narodovega« poročevalca: »Jako neprijetno je iznenadilo glasovanje dveh naprednih slovenskih poslancev, dr. Ferjančiča in Plantana, dočim so vsi ostali jugoslovanski poslanci glasovali proti razpoložnemu zakladu. Zakaj sta se ta dva ločila od drugih, je nam uganka. V ponedeljek je dr. Ferjančič pretil vladi s slovensko obstrukcijo, danes je dovolil dispozicijski zaklad. Tako logiko naj ume, kdor more, mi je ne razumemo. Prazen govor dr. pl. Koerberja za dispozicijski zaklad ne more raztolmačiti te hitre premembe. Če ima svoj vzrok, je tajen. Brez posledic ta dogodek ne ostane. V zbornici in na hodnikih so se valed tega vršili burni prizori. Bojimo se, da sta dr. Ferjančič in Plantan slovenskim klerikalcem dala nevarno orožje v roke.«

Križbena ženska zveza dunajska na potovanju. Krišč. ženska zveza na Dunaju priredi meseca junija potovanje v Trst in Benetke. Tudi postojinsko jamo obišče društvo.

Na Vrhnikih se ustanavlja soc. dem. društvo.

V smrti združena. V četrtek dne 27. februarija je umrl v št. Ilju viničar Jakob Krofič. Dvajset ur pozneje je umrla njegova žena. Pokopali so ju v skupen grob.

V Poberšu pri Mariboru so bili pri občinskih volitvah v občinski odbor izvoljeni »nemški« možje.

Nadvojvoda Rainer krstni boter. Novorojencu računskega podčastnika E. Futscherja v Celovcu je bil danes krstni boter nadvojvoda Rainer, ki ga zastopa polkovnik Emmert. Novorojenec se je rodil na dan Rainerjeve zlate poroke.

Molitvenik za Marijine družbe izide kmalu v novi izdaji. Prejšnji je pošel. Dobi se le še zase, brez »Vodila« v malo

izvodih. Tiska se pa tudi na željo mnogih družbenikov v večjem tisku skupno z »Vodilom«.

V Dravo skočiti je hotel te dni v Mariboru kamnoseški pomočnik Feigel. Rešili so ga. Predvčerajšnjim je že nastopil na soc. dem. shodu kot govornik o tržaških nemirih. Eden je lepši od drugega izmed teh demokratiških »govornikov«.

Istrske novice. Stavka v Pazinu. Delavci pri novi italijanski gimnaziji so v ponedeljek ostavili delo, ker se jim plača ni povišala. Stavka se še danes nadaljuje, tujim delavcem domači branijo delati. — Lepa, pobožna želja. Od več strani se izraža opravičena želja, da bi se preskrbela nova izdaja prelepe knjige »Slava Marije«, katero je spisal veliki častilec nebeške kraljice, sv. Alfonz Ligvorški. Najlažje bi nam »Družba sv. Mohorja« preskrbela novo izdajo, zato prosimo omenjeno družbo, da bi naredila Slovencem to uslugo. Marljivi slovenski bogoslovci v Ljubljani naj bi popravili staro Potočnikovo izdajo, ali pa naj bi preskrbeli popolnoma nov prevod »Slave Marijine«. Tako bi naša družba sv. Mohorja že prihodnje leto lahko razveselila s to prelepo knjigo. — Beram, Vermo — Brno! Pred kratkim se je oddalo na pošti v Bujah pismo naslovljeno v Beram pri Pazinu. To pismo je prišlo ravno v 15 dneh v Beram. Kje pa je hodilo toliko časa? V Brnu! In vendar je bil zraven hrvaškega Beram tudi italijanski Vermo zapisan.

Sprejem v občinsko zvezo v Ljubljani je zagotovljen stotnikovi vdovi Mariji Petričičevi, rač. podčastniku Adamu Metzu in izvoščku Franu Moserju proti taksi 200 K, ako pridobe avstrijsko državljanstvo.

* * *

Najnovejše od raznih strani. Napad na sodnika. V Thornu na Pruskem je bil obsojen stražnik Oeck Kuhn radi neopravičenega aretiranja neke delavke na eno leto v zapor. Ko je stražnik začel razsodbo, je iz revolverja ustrelil na sodnika. Kroglja sodnika ni zadela, ampak se je zarila v mizo. — Novo gorje nad Indijo. Poleg velike lakote se je v Indiji pojavilo nekaj, kar bo lakoto še povečalo. V krajih, kjer se goji poljedelstvo, se je pojavilo na milijone podgan, ki požro vse rastlinstvo do zadnje bilke. Poljedelci so obupani. — Igralna afera v dunajskem Jockey-klubu, pri kateri je grof Potočki zaigral milijon, je sedaj v preiskavi pri dunajskem državnem pravdnistvu. Vsi obtoženci so se poslužili pravice, da ne izpovedajo. Društveni tajnik in slugi so se izgovarjali, da ne izpovedajo, ker bi potem trpeli na službi, a sodišče je ta izgovor odbilo in imenovane tri priče bodo morale izpovedati. — Amerikanski turisti v Carigradu. Amerikanski parnik »Celtic« je z 800 ameriškimi turisti priplul v Carigrad. — 200 oseb utonilo. »Temp« poroča, da se je med vožnjo od Namdiuh v Hanói pri Hungyen potopila neka kitajska ladija. 200 oseb je utonilo. — Revolucija je v centralni Arabiji. Abdul Agiz Ben Feysont, potomec starih emirov iz Wahalis, se je polastil mesta Eriad. Vedno več pristašev pridobiva. Sultan Ibu Rašid je v nevarnosti. — Resen upor je na Kitajskem v okraju Nanning. Med uporniki je tisoč bivših vojakov. — Trgovske zbornice dobi sedaj tudi Rusija. — Rop. V Hamburgu je zidarski podjetnik Aspahr zadavil svojo 53letno sosedo in ji ukradel več sto mark. — V Trstu je policija aretirala anarhista Depangherja iz Kopra. Pri njem so dobili večjo množino anarhističkih spisov. — Zopet pomeverjenje advokato. V Varšavi je odvnetnik dr. Wrosnowski pomeveril 600.000 rubljev. — Ustrelil je radi raznih ponesrečenih spekulacij urednik »Reichswehr« Hubatka na Dunaju svojo ženo in potem še samega sebe. — Največji železniški stroj na svetu ima Amerika. Stroj je visok 6 metrov, 24 metrov dolg, teža strojeva pa znaša 145.600 kg. Stroj vleče lahko 500 polnih voz. — Truplo vrženo iz vlaka. Iz vlaka, ki je vozil v Vilno, je skozi neko okno iz voza priletel na progo nek predmet. Železničarji so takoj pogledali, kaj je, in našli so, da je bilo skozi okno vrženo mrtvo žensko truplo. Takoj se je izvršila preiskava, a dolmi niso niti morilca, niti niso mogli dognati, kdo je umorjena ženska. — Otroke pomeveril v peč. V Brestovacu na Ogerskem je zvezal kmet Martin Grešel roke svoji ženi in je potem svoja dva mala otroka pomeveril v razbeljeno peč. Tretjega otroka je razsekal s sekiro. Blazni mož je potem skočil v vodnjak in utonil. — Umobolnega umorila. V Krakovu so aretirali dva paznika v blaznici, ki sta nekega umobolnega umorila.

Novi občani ljubljanski. Abulnar Ana, Arhar Melhijor, Arko Matija, Arlič Martin, Artač Janez, Auerhamer Marija, Bahar Valentin, Bahovec Agata, Baloh Ivan, Banovec Peter, Baraga Marija, Barle Fran, Bartel Franja, Beden Janez, Bekš Marija, Belo Terezija, Belle Marija, Benčina Štefan, Benedikt Viktorija, Berce Marija, Bergant Štefan, Bergler Marija, Bernik Anton, Bezljak Helena, Bizjak Jernej, Bizjak Anton, Bizjak Helena, Blaž Marija, Bcc Matija, Borštner Josip, Borštnik Martin, Brate Elizabeta, Brezovar Janez, Brodnik Marija, Budnar Marija, Bukovic Marija, Bernot Ana, Bricelj Miha, Cankar Marija, Cotič Josip, Cebular Alojzij, Cemažar Valentin, Cerne Franciška, Češnovar Matija, Češnovar Urša, Cretnik Ana, Cretnik Marija, Cuzak Ivan, Cesen Marija, Dežman Jerica, Dekval Marija, Dekval Fran, Dervovšek Anton, Dežman Marijana, Dobnikar Mina, Dobravec Marija, Dolar Fran, Dolenc Jurij, Dolinar Ana, Drinovc Josip, Erjavec Jera, Fasching Karolina, Fermentina Fran, Fert Fran, Feindisen Ivan, Floh Josip, Florjandič Fran, Florjandič Janez, Foerster Anton, Fortuna Franciška, Furlan Franjo, Gaberšek Terezija, Gaberšek Uršula, Gale Jakob, Gerden Franciška, Gerkman Helena, Gliebe Uršula, Grablovic Franciška, Glavič Marija, Godec Ivan, Gogola Andrej, Goršič Margareta, Govše Franciška, Grandelli Marija, Grašič Helena, Gregorič Matevž.

(Dalje prib.)

Društva.

(Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani) vabi na izvanredni občni zbor v petek, dne 7. t. m. ob 7. uri zvečer v veliki dvorani »Mestnega Doma«. Dnevni red: 1. Volitev petih članov s posvetovalnim glasom pri sejah mestnega magistrata glede potresnega posojila. 2. Prememba pravil. Po zboru sledi predavanje arhitekta in inženirja g. A. Trummer. — 1. O škodah pri novih stavbah, posebnost glede na našo stavbeno dobo po potresu in njih vzrokih. 2. Navodila, kako naj postopa posestnik, kadar si hoče zidati novo hišo. K predavanju vabljeni so tudi nečlani, ker bo to predavanje gotovo vsacega zanimalo. Društveni odbor.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dobrepolje, 6. marca. V III. in II. razredu so katoliško-narodni kandidati soglasno izvoljeni. Tudi v I. razredu sijajna naša zmaga. Liberalci v I. razredu vjeli komaj 11 glasov. Dosedanjemu županstvu je odklenkalo.

Dunaj, 6. marca. (C. B.) Cesar je danes v privatni avdienci dal ogrskemu ministru predsedniku Kolomanu Szellu velik križ reda sv. Štefana.

Dunaj, 6. marca. Državna zbornica razpravlja danes o postavki: Notranje ministerstvo. Govorili so: Mayreder; soc. demokrat Eldersch in Stranher. Potem pride debata o poročilu odseka za izjemno stanje v Trstu.

Dunaj, 6. marca. Vsenemška zveza odgovarja na znano izjavo nemških naprednjakov in nemške ljudske stranke glede nemškega državnega jezika tako, da obsoja vedenje teh strank in da ne priznava konference načelnikov nemških klubov kot pravo razsodišče v tem vprašanju. Vsenemška zveza bo v prostem posvetovanju predložila konkretne predloge, kako bi se dal zagotoviti nemški državni jezik. Vsa akcija ne gre prav gladko.

Dunaj, 6. marca. Klofač je uležil nujni predlog zaradi mučenja vojakov. V Pragi so nekega vojaka Müllerja tako trpinčili, da je za vedno pohabljen. Glave ne more gibati in jo ima nagnjeno na desno stran. Klofač kaže po zbornici fotografijo tega vojaka in rolni proti vojaštvu po zbornici.

Dunaj, 6. marca. Olomuški nadškof kardinal Kohn je ob priliki papeževskega jubileja daroval 360.000 kron za ustanovitev sirotišnice in dobrotelnege zavoda v svoji škofiji.

Dunaj, 6. marca. (C. B.) Dermatolog profesor Kaposi je danes jutraj umrl.

Dunaj, 6. marca. Poslanec Walz je stavil nujni predlog, naj se dovoli sežiganje mrličev.

Celovec, 6. marca. Bivši učiteljski kandidat Mihael Stotz, ki je pri tinskem prostu Serajniku pri opetovanih obiskih ukradel okoli 2000 K, je bil pred porotniki obsojen na tri in pol leta težke ječe.

Rim, 6. marca. Jutri dopoldne sprejme papež v posebni avdienci avstro-ogrškega poslanika grofa Szecseny, ki izroči cesarjevo lastnoročno čestitko.

Rim, 6. marca. Sveti oče je sprejel včeraj mnogo francoskih romarjev, med njimi štiri kardinale, pet škofov in vse pariške župnike. Poslednje je nagovoril sledeče: »Vsak izmed vas bo lahko enkrat podelil vernikom apostolski blagoslov. Pri tej priliki izpregovorite par besed v prilog edinosti in sloge. Potrebno je, da so edini vsi katoliki, da oslobode Francijo. Delajte, da se iznebite framašonskega jarma. Da se to doseže, je najbolj vroča želja mojega srca.«

Rim, 6. marca. V Napolju, Foggii in Taranti se je pričela stavka med onim železniškim osebjem, ki ni podvrženo vojaščini.

Alaix, 6. marca. Tu zbrani nacionalni kongres rudarskih delavcev je sklenil brez pogajanj z generalno stavko potegniti se za osemurni delavnik.

Genf, 6. marca. Grof Waldersse je ozdravljen.

Pariz, 6. marca. Policija je min. notranjih poslov izročila zapisnik onih tujcev, ki bi kot anarhisti morali biti pregnani iz Francoske.

Petrograd, 6. marca. Listi z zadovoljstvom konstatirajo, da so pri volitvah na Bolgarskem zmagale stranke, ki simpatizirajo z Rusijo in bo tako velika večina rusofilska.

London, 6. marca. Potrjuje se, da je Cecil Rhodes nevarno obolel in da katastrofa ni izključena.

Umrli so:

3. marca. Rozalija Tschurn, magistratnega uradnika vdova, 91 let, Kongresni trg 25, ostarelost. — Marija Tekavec, kurjačeva vdova, 72 let, Radeckega cesta 11, demencia senilis, Oedema pulm. — 4. marca. Anton Kožuh, gostac 79 let, Cegnarjeve ulice 12, nahuha. — Josip Rebol, ključarskega pomočnik, 7 dni. Jenkove ulice 16, črvesni katar. — Alojzij Cepuder, postrešček, 45 let, Križevniške ulice 7, jetika.

V bolnišnici:

2. marca. Marija Koprivec, kajtarjeva žena 58 l. Myocarditis nephritis.

Zitne cene

dne 5. marca 1902

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad	K 9-24	do 9-25
„ „ maj	9-30	9-31
„ „ jesen	7-62	7-63
Rž za pomlad	7-59	7-60
„ „ jesen	5-51	5-52
Koruzna za maj-junij	7-79	7-80
Oves za pomlad	7-81	7-82
„ „ oktober	7-84	7-85

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 9-23	do 9-24
„ „ maj	9-25	9-26
„ „ oktober	8-21	8-22
Rž za april	7-46	7-47
„ „ oktober	6-81	6-82
Oves za april	7-63	7-64
„ „ oktober	6-28	6-29
Koruzna za maj	5-19	5-20
„ „ julij	5-35	5-36

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 9-55	do 10-00
„ „ južne žel.	9-50	10-05
Rž	7-70	7-85
Ječmen	7-20	8-60
„ „ ob Tisi	6-85	7-75
Koruzna ogerska, stara	5-55	5-60
„ „ nova	5-55	5-60
Cinkvant	6-30	6-80
Oves srednji	7-90	8-10
Fišol	7-75	10-75

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 806 2 m. srednji zračni tlak 756-0 mm

Čas opazovanja	Stanje neba	Temperatura v soncu	Temperatura v senci	Vetrovi	Nebo	Padavine
5-9 zvečer	741 8	2-2	sl. sever.	pol. oblak.		
7. jutro	743-1	-1 3	sr. svzh.	ja. no		0 0
2. popol.	741-5	6-2	sl. szah.			

Srednja večerajna temperatura 3-4 { normale: 1-9

Dunajska borza

dne 5. marca.

Skupni državni dolg v notah	101-60
Skupni državni dolg v srebru	101-40
Avstrijska zlata renta 4%	120-80
Avstrijska krona renta 4%	99-10
Ogerska zlata renta 4%	120-05
Ogerska krona renta 4%	97-45
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1635-—
Kreditne delnice, 160 gld.	699-50
London vista	240-—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-25
20 mark	23-44
20 frankov (napoleonador)	19-08
Italijanski bankovci	93-25
C. kr. cekini	11-33

295 1-1

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša ljubljena soproga, oz. roma mati, sestričina in teta, gospa

Ana Šarc roj. Jerina

hišna posestnica in gostilničarica

v sredo, dne 5. marca, ob 8. uri zvečer v 40. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspala. Pogreb drage rajce bo v petek, dne 7. marca t. l., ob polu 5. uri popoldne iz hiše žalosti na Karlovski cesti št. 19 na pokopališče k sv. Krištofu. Sv. maše posmrtnice brale se bodo v župni cerkvi sv. Jakoba. Nepozabno pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 6. marca 1902.

Lovro Šarc, Franciška in Mici, soprog, hčeri.

Brunolein, izvrstno sredstvo za ohranitev v sredo, dne 5. marca, ob 8. uri zvečer v 40. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspala. Pogreb drage rajce bo v petek, dne 7. marca t. l., ob polu 5. uri popoldne iz hiše žalosti na Karlovski cesti št. 19 na pokopališče k sv. Krištofu. Sv. maše posmrtnice brale se bodo v župni cerkvi sv. Jakoba. Nepozabno pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

Vnanja naročila proti povzetju.

Mednarodna panorama

umetni zavod I. vrste,

v pritličju meščanske hiše. Vhod s Pogačarjevega trga. Ljubljanska umetna razstava I. vrste. Fotoplastična potovanja po celem svetu v popolni istini.

Le še 3 dni.

Danes v četrtek, petek in soboto 8. marca: Zadnja razstava velezanimive serije:

Burska vojna.

Odprto vse dni, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. zjutraj do 10. zvečer. 294 1-1

Vstopnice za odrasle 40 h, za otroke, dijake in vojaše od narednika niže 20 h.

Išče se

cerkovnik-organist.

Prednost ima oženjeni, ki zna kako rokodestvo in je tudi zmožen podučevati na zasilni soli. Nagrada za podučevanje po zmoknosti. Službo nastopi lahko precej po Veliki noči. 257 4-4

Cerkveno predstojništvo na Jančem pri Litiji.

Priljubljeni nalžavski 281 6-4

smetanov sir

razpečava ravnateljstvo veleposestva v Nalžavih, pošta Srebrna gora na Češkem.

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponi-ju gospodu lekarnarju G. Piccoli-ju v Ljubljani prisrčno zahvalo za doposlano Jim stekleničice

tinkture za želodec

in so njemu z diplomom dne 27. novembra 1897

podelili naslov »Dvorni za-

ložnik Nj. svetosti«.

Imenovan zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo boleham G. Piccoli-jevo želodčno tinkturo, katera krepi želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje

G. Piccoli, lekarnar »pri angelu«

v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Tinkture za želodec pošilja izdelovatelj v skatljah po 12 stekleničah za gld. 1-26 a. v., po 24 stekl. za gld. 2-40, po 36 za gld. 3-50, po 70 za gld. 6-50, po 110 za gld. 10-30. — Poštano mora plačati p. n. naročnik. III. 5 25-6

V Blagovici hiš. št. 9 se odda v najem 289 3-1

kovačija in kolarija

s kovaškim in kolarskim orodjem vred. Je tudi zraven primerno stanovanje za kovača in kolarija, tudi za oženjene. Dober kraj za zaslužek.

Pogoji se izvedo: Blagovica I P. hiš. št. 9, pošta Lukovica.

VABILO

na

I. redni občni zbor

„Gospodarske zadruge v Selški dolini na Češnjici,

registr. zadruge z omejeno zavezo,

kateri se bode vršil

v torek dne 1. aprila 1902

v združnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje letnih računov.
3. Prememba pravil.
4. Volitev.
5. Kazni predlogi.

287 1-1

Načelstvo.

Trgovski pomočnik,

ali poslovodja, izurjen v vseh strokah v trgovini in v večletno prakso, želi svojo sedanjost službo premeniti.

Naslov pov. iz prijaznosti upravnistvo „Slovenca“. 288 3-2

Lepa enonadstropna 284 3-2

hiša

na zelo ugodnem kraju se takoj ceno prodaja radi smrti z dvema postranskima poslopjema in vrtom. — Naplacho le 8000 gld.

Pobliznja p. jasnica pismono na upravništvo „Slovenca“ pod sifro „M. H. M.“

Talanda

Ceylonski čaj

je jedernat, 165 15-8

blagodišeč,

čist.

Štv. 1 v zavojih à K — 20, K — 50, K 1.25

Štv. 2 „ „ — 24, „ — 60, „ 1.50

Štv. 3 „ „ — 32, „ — 80, „ 2.—

Je napredaj v vseh boljših specerjskih trgovinah.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri krebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj. I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 184 19